

Studieorlov 2015 afholdes 1. oktober – 31. december

Vivi Andersen, sognepræst Grundtvigs Kirke og Ansgarkirken, København

Undersøgelse af mad og måltid i et teologisk, liturgisk, forkyndelsesmæssigt og kultursociologisk perspektiv.

Det overordnede mål er at afsøge muligheden for at skabe en større sammenhæng mellem det, der sker i nadveren og så det basale, at vi skal spise og drikke for at kunne leve.

Det er en standende udfordring, at kun en lille del af menigheden deltager i nadveren. En del af forklaringen på denne tilbageholdenhed, tror jeg netop skyldes, at denne sammenhæng står meget svag – sammenhængen mellem det symbolske og det sanselige. Nadveren står ikke som opfyldelsen af sult og tørst – som livsnæringens sted og det fællesskab, den forvandling og den forening, som ligger i måltidet som mødested.

Men hvordan så få denne sammenhæng gjort mere tydelig? Hvordan få forbindelsen mellem nadveren og måltidet uden for kirken tydeliggjort – den forskel, der også er, så den kan fungere opbyggende og fællesskabsdannende og i forlængelse heraf som kritisk instans i forhold til måltiderne uden for kirken.

Der er noget, der tyder på, at når mad og måltider for tiden får så meget opmærksomhed, som det er tilfældet, så er det fordi maden og måltidet forekommer at være den sidste bastion, når alt andet skrider. Måltidet virker stabiliserende – som det skridsikre underlag, hvorpå det flydende og fragmenterede postmoderne menneske kan finde fodfæste. Maden får paraderne til at falde, fjerner kridtstregerne mellem folk og får samtalen til at flyde.

Det synes oplagt i forhold til nadveren at bruge erkendelsen af, at maden kan andet og mere end at levere brændstof til kroppen. Men hvordan nærmere det og hvori består forbindelsen og adskillelsen mellem nadveren og det almindelige måltid? Hvad er der af teologi i mad og indtagelse af denne? Hvad betyder det, at Jesus stort set altid nævnes i forbindelse med et måltid? Enten er han på vej til et, midt i et eller også kommer han lige fra et måltid. Så meget spiser og drikker han, at han bliver beskyldt for at være en frådser og dranker. Nadveren indstiftede han ved et måltid og som opstanden spiser han også sammen med sine disciple. Hvad kan det almindelige måltid præcist i forhold til nadveren? Er det teologisk og liturgisk forsvarligt at udvide nadvermåltidet – i givet fald hvor meget og hvordan – eller hvorfor ikke? Hvordan formede den tidlige kirkes kærlighedsmåltider sig og hvorfor ophørte den praksis? Hvordan er nadverens nuværende form blevet til og hvad begrundes denne?

Min tilgang vil være normativ med relevante historiske udblik. Interessen vil naturligt nok kredse om teologer, som mener, at fællesskabet om bordet står centralt og/eller ligefrem udgør kernen i kristendommen og som meget bevidst forholder sig til den postmoderne virkelighed. Det gælder blandt andre Gordon Lathrop. Også Angel Montoya med hans Alimentary Theology vil stå centralt. Fælles for langt de fleste teologer, interessen kredser om her, er deres trinitariske udgangspunkt. Fællesskabet om bordet ses i lyset af den given og tagen imod, der kendetegner det intertrinitariske liv. Hos flere bliver det til en betoning af det eskatologiske blandt andre hos Norman Wirzba. .

